

Határozatok Tára

MELCHIOR WATHELET
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2013. szeptember 5.¹

C-479/12. sz. ügy

H. Gautzsch Großhandel GmbH & Co. KG
kontra
Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna GmbH

(a Bundesgerichtshof [Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Szellemi és ipari tulajdon — Formatervezési minta — A nyilvánosságra jutás fogalma — A »szakmai körök« fogalma — A lajstromozási nélküli mintaoltalom utánzásának bizonyítási terhe — Eljárási szabályok — Alkalmazandó jog”

1. Előzetes döntéshozatal iránti kérelmével a Bundesgerichtshof (Németország) a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet² (HL 2002. L 3., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 142. o.) (a továbbiakban: rendelet) 7. cikke (1) bekezdésének, 11. cikke (2) bekezdésének, és 89. cikke (1) bekezdése a) és d) pontjának értelmezését kéri.

2. Első ízben kéri arra a Bíróságot, hogy hozzon döntést a rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében, illetve 11. cikkének (2) bekezdésében foglalt „az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök” fogalmáról, valamint a rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt „[a rendes üzletvitel során] ésszerűen nem juthattak az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök tudomására” kifejezésről (első és második kérdés). A Bírósághoz intézett kérdések tartalmazzak eljárásjogi (bizonyítási teher, elévülés és jogvesztés), valamint az alkalmazandó jogra vonatkozó kérdéseket is (harmadik, negyedik, ötödik és hatodik kérdés).

I – Jogi háttér: az uniós jog

3. A rendelet (21) és (22) preambulumbekkezdése a következőképpen szól:

„(21) A lajstromozott közösségi formatervezésiminta-oltalomból eredő jog kizárólagos jellege megfelel a nagyobb jogbiztonságnak. Helyénvaló ugyanakkor, hogy a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom csak az utánzással szembeni fellépést biztosító jogot teremtsen. Ezért az oltalom nem terjedhet ki olyan formatervezett termékekre, amelyek egy második szerzőnek az első szerzőtől függetlenül kialakított formatervezési mintájának eredményeként jönnek létre. E jog azon termékek kereskedelmére is kiterjed, amelyekben a bitorolt formatervezési minták megtestesülnek.

¹ — Eredeti nyelv: francia.

² — HL 2002. L 3., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 142. o.

(22) E jogok érvényesítését a nemzeti jogszabályokra kell hagyni. Ehhez néhány alapvető, egységes szankció előírására van szükség valamennyi tagállamban. E szankcióknak – függetlenül attól, hogy a jogérvényesítésre milyen joghatóság alapján kerül sor – lehetővé kell tenniük a jogsértő cselekmények megakadályozását.”

4. A rendelet 1. cikke (1) bekezdése és (2) bekezdése a) pontjának megfelelően a rendeletben foglalt feltételeknek megfelelő formatervezési minta „lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintaként” oltalomban részesül, ha a rendeletben előírt módon jutott nyilvánosságra.

5. Az „Az oltalmazhatóság feltételei” című 4. cikk úgy rendelkezik (1) bekezdésében, hogy a formatervezési minta akkor részesülhet közösségi formatervezésiminta-oltalomban, ha új és egyéni jellegű.

6. A rendelet „Újdonság” címet viselő 5. cikke értelmében:

„(1) Új a formatervezési minta, ha azzal azonos formatervezési minta nem jutott nyilvánosságra:

- a) a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta esetén azt a napot megelőzően, amelyen a minta, amelyre az oltalmat igénylik, nyilvánosságra jutott”.

7. A rendelet „Egyéni jelleg” címet viselő 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja a következőt írja elő:

„(1) A formatervezési mintának egyéni jellege van, ha bármely nyilvánosságra jutott mintához képest a tájékozott használóra eltérő összbenyomást tesz:

- a) a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta esetén azt a napot megelőzően, amelyen a minta, amelyre az oltalmat igénylik, nyilvánosságra jutott;

[...]”.

8. A rendelet „Nyilvánosságra jutás” című 7. cikke előírja (1) bekezdésében, hogy:

„Az 5. és az 6. cikk alkalmazásában a mintát nyilvánosságra jutottnak kell tekinteni, ha az 5. cikk (1) bekezdésének a) pontjában [...] említett időpontot megelőzően a lajstromozást követő közzététellel, egyéb közlés útján, kiállítással, kereskedelmi forgalomba hozatallal vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált, kivéve ha ezek az események a rendes üzletvitel során ésszerűen nem juthattak az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök tudomására. A minta nem tekinthető azonban nyilvánosságra jutottnak, ha azt harmadik személy számára kifejezett vagy hallgatóságos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatják be”.

9. A rendelet „A lajstromozás nélküli mintaoltalom kezdete és időtartama” címet viselő 11. cikke (1) és (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az a formatervezési minta, amely megfelel az 1. szakaszban meghatározott követelményeknek, lajstromozás nélkül részesül oltalomban attól a naptól számított hároméves időtartamra, amelyen a Közösségben először jutott nyilvánosságra.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a formatervezési mintát akkor kell a Közösségben nyilvánosságra jutottnak tekinteni, ha azt oly módon tették közzé, állították ki, hozták kereskedelmi forgalomba, vagy vált bárki számára hozzáférhetővé, hogy ezek az események a rendes üzletvitel során ésszerűen juthattak az érintett ágazatban a Közösségben működő szakmai körök tudomására. A formatervezési minta nem tekinthető azonban nyilvánosságra jutottnak, ha azt harmadik személy számára kifejezett vagy hallgatóságos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatják be.”

10. A rendelet „A közösségi formatervezésiminta-oltalom tartalma” címet viselő 19. cikke (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A lajstromozás nélküli mintaoltalom esetén a mintaoltalom jogosultja csak akkor léphet fel az (1) bekezdésben említett cselekmények megakadályozása érdekében, ha az engedély nélküli hasznosítás az oltalom alatt álló minta utánzásának következménye.

Az engedély nélküli hasznosítás nem tekinthető az oltalom alatt álló minta utánzásából fakadó hasznosításnak, ha olyan szerző önálló alkotómunkájának eredménye, akiről ésszerűen feltételezhető, hogy nem ismerhette a jogosult által nyilvánosságra hozott formatervezési mintát”.

11. A rendelet „Az érvényesség vélelme – érdemi védekezés” címet viselő 85. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A nem lajstromozott közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlása vagy annak kísérlete miatt indított perben a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság a közösségi formatervezésiminta-oltalmat érvényesnek tekinti, ha a jogosult bizonyítja, hogy a 11. cikkben előírt feltételek teljesültek, és megjelöli, hogy miben áll közösségi formatervezési minta egyéni jellege. Az alperes azonban kifogás útján vitathatja a mintaoltalom érvényességét, vagy a mintaoltalom megsemmisítése iránt vizontkeresetet terjeszthet elő.”

12. A rendelet „Alkalmazandó jog” című 88. cikke szerint:

„(1) A közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság e rendelet rendelkezéseit alkalmazza.

(2) Minden olyan kérdésben, amelyről e rendelet nem rendelkezik, a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság nemzeti jogát alkalmazza, nemzetközi magánjogát is ideértve.

(3) Ha e rendelet eltérően nem rendelkezik, a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság a székhelye szerinti államnak azokat az eljárási szabályait alkalmazza, amelyek irányadók a nemzeti formatervezésiminta-oltalommal összefüggő azonos tárgyú perekben”.

13. A rendelet „Jogkövetkezmények a bitorlási perben” címet viselő 89. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha a bitorlás vagy annak kísérlete tárgyában indított perben a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság úgy találja, hogy az alperes a közösségi formatervezésiminta-oltalmat bitorolja, vagy azt megkísérelte, a bíróság – feltéve, hogy nyomós okból ettől el nem tekint – a következő intézkedéseket hozhatja:

a) eltilthatja az alperest a közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásával vagy annak kísérletével összefüggő cselekmények folytatásától;

[...]

d) elrendelhet bármely más, a körülményeknek megfelelő olyan jogkövetkezményt, amelyet a bitorlás vagy kísérletének elkövetési helye szerinti tagállam jogszabályai biztosítanak, a nemzetközi magánjogát is ideértve.

[...]”

II – Az alapeljárás ténybeli háttére

14. A Münchener Boulevard Möbel Joseph Duna GmbH (a továbbiakban: MBM Joseph Duna) Németországban forgalmaz egy olyan baldachinos kerti pavilont, amelynek formatervezési mintáját annak ügyvezetője 2004 őszén alkotta meg. 2006 folyamán, a H. Gautzsch Großhandel GmbH & Co. KG (a továbbiakban: Gautzsch Großhandel) elkezdett értékesíteni egy olyan „Athen” elnevezésű kerti pavilont, amelyet a Zhengte kínai társaság gyártott.

15. Miután úgy ítélte meg, hogy az „Athen” pavilon saját formatervezési mintájának utánczata, valamint hivatkozva az ez utóbbin fennálló lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalomra, az MBM Joseph Duna bitorlási keresetet indított a Gautzsch Großhandel ellen a Landgericht Düsseldorf előtt azon célból, hogy egyrészt a Gautzsch Großhandel hagyjon fel az „Athen” pavilon értékesítésével, továbbá kérte a birtokában vagy tulajdonában lévő, bitorlást megvalósító termékek megsemmisítés céljából történő kiszolgáltatását, és azt, hogy tevékenységéről szolgáltatson adatot, másrészt kérte a kártérítési kötelezettség fennállásának megállapítását.

16. Az MBM Joseph Duna többek között előadta keresetének alátámasztásául, hogy formatervezési mintája szerepelt 2005. áprilisban/májusban a „MBM-Újdonságok” elnevezésű újságban, amelyet eljuttattak az ágazat legnagyobb bútor- és kertibútor-kereskedőihez, valamint német bútorbeszerzési szervezetekhez.

17. A Gautzsch Großhandel védekezésül arra hivatkozott, hogy az „Athen” elnevezésű pavilont a Zhengte mint gyártó 2005 elején az MBM Joseph Duna mintájának ismerete nélkül önállóan alakította ki, és mutatta be 2005 márciusában európai ügyfeleknek kínai bemutatótermeiben. A Gautzsch Großhandel továbbá arra hivatkozott, hogy ezen pavilon egy mintáját 2005. júniusában megküldték egy belgiumi székhelyű társaságnak, valamint hogy a felperes 2005 szeptembere óta tudott ezen formatervezési minta létezéséről és 2006 augusztusa óta történő forgalmazásáról, azaz a felperes követeléseinek tekintetében elévülés és jogvesztés esete áll fenn.

18. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az első és második kereseti kérelemről nem szükséges határozni tekintettel a hároméves oltalom idejének lejáratára. A Gautzsch Großhandelt tevékenységével kapcsolatos adatszolgáltatásra kötelezte, és megállapította kártérítési kötelezettségét.

19. A Gautzsch Großhandel által ezen ítélet ellen benyújtott fellebbezés elutasításra került. A fellebbviteli bírúk arra a megállapításra jutottak, hogy a rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) és d) pontja, valamint a formatervezési mintákról szóló német törvény alapján az első kereseti kérelmek megalapozottak voltak, és az MBM Joseph Duna jogosult volt kérni adatszolgáltatást és kártérítést.

20. A Bundesgerichtshof előtt a Gautzsch Großhandel által benyújtott felülvizsgálati kérelem keretében a Bundesgerichtshof elősorban megjegyzi, hogy a fellebbviteli bíróság arra a megállapításra jutott, miszerint az MBM Joseph Duna formatervezési mintája első ízben történő nyilvánosságra jutására a 300–500 példányszámú, az ágazat legnagyobb bútor- és kertibútor-kereskedőihez, valamint német bútorbeszerzési szervezetekhez eljuttatott „MBM-Újdonságok” elnevezésű újság terjesztése során került sor, amely újság 2005 áprilisában és májusában tartalmazta a szóban forgó formatervezési minta ábrázolásait.

21. Az a kérdés merül fel, hogy a kereset tárgyát képező minta képeinek ilyen mennyiségben kereskedők részére történő terjesztése elegendő-e annak megállapításához, hogy a rendelet 11. cikke (2) bekezdésének értelmében a rendes üzletvitel során ésszerűen juthatott az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására. Az a kérdés is felmerül, hogy a szakmai körökbe csak azok a személyek tartoznak-e, akik az érintett ágazatban a minta megalkotására hatással bírnak.

22. Másodsorban, a kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a fellebbviteli bíróság elismerte, hogy az MBM Joseph Duna formatervezési mintája újnak minősül a rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében, úgy ítélve meg, hogy az „Athen” formatervezési minta korábbi nyilvánosságra jutása nem akadályozza az új jelleg elismerését.

23. Mégha 2005 márciusában be is mutatták az „Athen” formatervezési mintát Kínában a Zhengte társaság bemutatótermében, illetve Belgiumban a Kosmos társaság részére, a fellebbviteli bíróság szerint az érintett ágazat szakmai körei a rendes üzletvitel során nem ismerhették volna meg ilyen módon ezen mintát.

24. A fenti megállapítások alapján a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy a rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerint valamely formatervezési minta, noha azt harmadik személyek számára nem kifejezett vagy hallgatóságos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatják be, milyen körülmények között nem juthatott az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására.

25. Harmadsorban a kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, miszerint a vitatott formatervezési minta nem önálló alkotómunka eredménye, hanem az MBM Joseph Duna mintájának utánzása, elismerve, hogy ez utóbbi részére e tekintetben könnyebbé válik a bizonyítási teher, tekintettel a két vitatott minta közötti objektíven megállapított alapvető lényeges azonosságra. Felmerül a kérdés, hogy a rendelet 19. cikkének (2) bekezdése alkalmazásában ki viseli annak bizonyítási terhét, hogy a lajstromozás nélküli minta az oltalom alatt álló minta utánzásának következménye.

26. Negyedsorban, a Bundesgerichtshof megjegyzi, hogy a fellebbviteli bíróság megállapította, hogy a rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti eltiltási jog a keresetindításkor nem évült el. E tekintetben felmerül a kérdés, hogy valamely formatervezési minta bitorlása esetén fennálló eltiltási jog elévül-e, és ha igen, a jog mely rendelkezése szabályozza az elévülést, mivel a rendelet erre vonatkozóan különös rendelkezéseket nem tartalmaz.

27. Ötödsorban, mivel a fellebbviteli bíróság elutasította a Gautzsch Großhandel által előterjesztett azon jogalapot is, amely az eltiltási jogra vonatkozó jogvesztést illeti, a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy felmerül az a kérdés, hogy adott esetben valamely lajstromozás nélküli közösségi minta bitorlása esetén a rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti eltiltási jog milyen körülmények között szűnik meg. A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy meg kell határozni, vajon azon körülmények, amelyek arra vezetnek a Gautzsch Großhandelt, hogy jogvesztési kifogásra hivatkozzon, ezen utóbbi rendelkezés szerinti „nyomós ok” kategóriájába tartoznak-e.

28. Hatodsorban és végezetül, a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy az Unió egészében gyakorolt megsemmisítéshez, adatszolgáltatáshoz és kártérítéshez való jog szempontjából azon tagállamok jogrendjét kell-e alapul venni, amelyek területe vonatkozásában a jogokat gyakorolják. Megjegyzi, hogy e tekintetben egyetlen tagállam jogának egységes alapulvételét támaszthatja alá, többek között a hatékony jogérvényesítés, azonban e megközelítéssel szemben állhat a rendelet 89. cikke (1) bekezdésének d) pontja, valamint a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma II”-rendelet)³ 8. cikkének (2) bekezdése, amely a bitorlás elkövetési helye szerinti tagállam jogának alkalmazása mellett szól.

III – Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem és a Bíróság előtti eljárás

29. A Bíróság Hivatalához 2012. október 25-én beérkezett határozatával a Bundesgerichtshof az eljárást felfüggesztette és a Bíróság elé az EUMSZ 267. cikk alapján a következő kérdéseket terjesztette előzetes döntéshozatalra:

- „1. Úgy kell-e értelmezni a [...] rendelet 11. cikkének (2) bekezdését, hogy a formatervezési minta a rendes üzletvitel során ésszerűen juthatott az érintett ágazatban az Unióban működő szakmai körök tudomására, ha az említett formatervezési mintáról készült képeket terjesztettek a kereskedők között?
2. Úgy kell-e értelmezni a [...] rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatát, hogy a formatervezési minta, jóllehet azt harmadik személy számára kifejezett vagy hallgatóságos titoktartási kötelezettség terhe nélkül mutatták be, a rendes üzletvitel során ésszerűen nem juthatott az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására, ha
- a) azt csak az ágazathoz tartozó egyetlen vállalkozás számára mutatták be, vagy
- b) azt valamely kínai vállalkozásnak a szokásos piacfigyelés körén kívül eső kínai bemutatótermében állították ki?
- 3 a) Úgy kell-e értelmezni a [...] rendelet 19. cikkének (2) bekezdését, hogy a lajstromozás nélküli mintaoltalom jogosultját terheli annak bizonyítása, hogy a vitatott használat az oltalom alatt álló minta utánzásának következménye?
- b) A 3. a) kérdésre adott igenlő válasz esetén:
- Megfordul-e a bizonyítási teher vagy könnyebbé válik-e a bizonyítási teher a lajstromozás nélküli mintaoltalom jogosultja vonatkozásában, ha a formatervezési minta és a vitatott használat között alapvető hasonlóságok állnak fenn?
- 4 a) Elévülhet-e a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásától való, a [...] rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti eltiltásra vonatkozó jog?
- b) A 4. a) kérdésre adott igenlő válasz esetén:
- Az uniós jogon alapul-e az elévülés, és adott esetben mely rendelkezésen?
- 5 a) Jogvesztés tárgya lehet-e a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásától való, a [...] rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti eltiltásra vonatkozó jog?
- b) Az 5. a) kérdésre adott igenlő válasz esetén:
- Az uniós jogon alapul-e a jogvesztés, és adott esetben mely rendelkezésen?
6. Úgy kell-e értelmezni a [...] rendelet 89. cikke (1) bekezdésének d) pontját, hogy a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásán alapuló, az Unió egészében gyakorolt megsemmisítési, adatszolgáltatási és kártérítési kérelmekre a bitorlás elkövetési helye szerinti tagállamok joga irányadó?

30. Írásbeli észrevételeket tett 2013. február 4-én a Gautzsch Großhandel, valamint 2013. február 15-én az Európai Bizottság. A Bíróság – eljárási szabályzata 76. cikke (1) és (2) bekezdésének megfelelően – úgy ítélte meg, hogy elegendő információval rendelkezik, és mivel a felek sem kérték, mellőzte a tárgyalás tartását.

IV – Elemzés

31. Az első és a második kérdés a rendelet 7. cikke (1) bekezdésében, illetve 11. cikke (2) bekezdésében található nyilvánosságra jutás fogalmára vonatkozik. Pontosabban a nyilvánosságra jutás meghatározásánál használt „az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök” kifejezés értelmezéséről van szó. A további négy kérdés több eljárásjogi és alapvető problémára alkalmazandó jog meghatározására irányul.

A – Az első előzetes döntéshozatal iránt előterjesztett kérdésről

32. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a rendelet 11. cikke (2) bekezdésében található „szakmai körök” fogalmáról kérdezi a Bíróságot: a formatervezési mintáról készült képek kereskedők közötti terjesztése elegendő annak megállapításához, hogy a formatervezési minta a rendes üzletvitel során ésszerűen juthatott az érintett ágazatban az Unióban működő szakmai körök tudomására?

33. Két értelmezés közül kellene tehát választani, egyrészt van egy megszorító értelmezés – amely szerint a szakmai körökbe kizárólag azon személyek tartoznak, amelyek ezen mintáknak megfelelő áruk megalkotásával, fejlesztésével vagy gyártásával foglalkoznak –, másrészt egy szélesebb körű értelmezés, amely utóbbi értelmezés „az érintett ágazat szakmai körébe sorolná” a nagykereskedőket és kereskedőket.

34. A kérdést előterjesztő bíróság úgy tűnik, hogy a második értelmezést támogatja. Egyetértek ezzel az állásponttal.

35. Szó szerinti értelemben a rendelet 11. cikke (2) bekezdésének első mondata két részből áll. Először is azon eseteket sorolja fel, amelyek során a formatervezési mintát az Unióban nyilvánosságra jutottnak lehet tekinteni. Ez az eset áll fenn, ha „azt [...] [közzé]tették, [ki]állították, kereskedelmi forgalomba [hozták], vagy vált bárki számára hozzáférhetővé”. Ezt követően a mondat folytatódik azon különös körülmény megnevezésével, amely lehetővé teszi, hogy ezen terjesztés „nyilvánosságra jutásnak” minősüljön (mivel a két részt a „hogy ezek” kötőszó köti össze). Ez az eset áll fenn ha „a rendes üzletvitel során ésszerűen juthattak az érintett ágazatban a Közösségben működő szakmai körök tudomására”.

36. Ugyanezen egyetlen mondaton belül, a „hogy ezek” kötőszó, amelyet az „események” magyarázó kifejezés követ, szükségszerűen arra vezetnek, hogy a szakmai körök fogalomba besorolásra kerüljön a mondat első felében található esetek és szereplők összessége, ami a kereskedelmi szférát illeti. A „rendes üzletvitel” kifejezés, amely a mondat második részében szerepel, szintén amellet szól, hogy az „érintett ágazatban működő szakmai körök” közé kerüljenek besorolásra a nagykereskedők és a kereskedők.

37. A rendelet célja és általános kerete ezt az értelmezést nem vonják kétségbe.

38. Ahogyan azt összefoglalta a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Patents Court) (Egyesült Királyság), az a kérdés merül fel, hogy „who is in the circle?”⁴. A fentiekben foglaltaton túl egyetértek a legfelsőbb bíróság válaszával, miszerint főszabály szerint a fogalom magában foglal minden olyan személyt, akik az érintett ágazat áruinak kereskedelmi forgalmában részt vesz. Ez magában foglalja következésképpen azokat, akik a mintákat megrajzolják és gyártják, valamint azokat is, akik az Unióban a gazdasági életben az árukat reklámozzák, forgalmazzák és értékesítik.⁵

39. Úgy ítélem meg, hogy az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre igennel kell válaszolni: a rendelet 11. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a rendes üzletvitel során valamely formatervezési minta ésszerűen juthatott az érintett ágazatban az Unióban működő szakmai körök tudomására, azáltal hogy az említett minta képei terjesztésre kerültek ezt megelőzően az érintett ágazatban működő kereskedők között.

B – A második előzetes döntéshozatal iránt előterjesztett kérdésről

40. A második kérdés már nem a rendelet 11. cikkének (2) bekezdésére vonatkozik, hanem a rendelet 7. cikkének (1) bekezdésére. Mindazonáltal továbbra is a „szakmai körök” fogalmának meghatározására irányul. Ugyanis mialatt az első kérdés arra vonatkozott, hogy a formatervezési minta jogosultja által oltalomba részesíteni kívánt minta elégséges mértékben juthatott-e nyilvánosságra, ahhoz, hogy a rendelet szerinti oltalomban részesülhessen, a második kérdés arra irányul, amelyet az állítólagos bitorló tesz fel, miszerint a jogosult tudomására juthatott-e egy harmadik fél mintája (a jelen esetben az állítólagos bitorló mintája) az ő sajátjának a nyilvánosságra jutása előtt, ami állítólagos oltalmi jogának elvesztésével jár.

41. A kérdést előterjesztő bíróság valójában az kérdezi, hogy abban az esetben ha a mintát egy vállalkozás számára mutatták be (2. a) kérdés) vagy azt valamely vállalkozásnak a szokásos piacfigyelés körén kívül eső bemutatótermében állították ki Kínában (2. b) kérdés), úgy lehet-e tekinteni ezen mintára, mint amely „ésszerűen juthatott az érintett ágazaton belül az Unióban működő szakmai körök tudomására”.

42. Emlékeztetőül, a rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerint az 5. és a 6. cikk alkalmazásában a mintát nyilvánosságra jutottnak kell tekinteni, ha az 5. cikk (1) bekezdésének a) pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontjában vagy – az esettől függően – az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontjában és a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett időpontot megelőzően a lajstromozást követő közzététellel, egyéb közlés útján, kiállítással, kereskedelmi forgalomba hozattal vagy bármilyen más módon bárki számára hozzáférhetővé vált.

4 — A High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Patents Court) 2007. július 19-i ítélete, Green Lane Products Ltd v PMS International Group Ltd & Ors [2007] EWHC 1712 (Pat). Fellebbezést követően az ítéletet helyben hagyta a fellebbviteli bíróság ([2008] EWCA Civ 358). A jogvita nem a rendelet 11. cikkének (2) bekezdésére vonatkozott, hanem a 7. cikkre. Mindazonáltal a két ügyben a szóban forgó kifejezések azonosak, az említett 7. cikk szintén a „rendes ügyvitelre” („the normal course of business”) hivatkozik az „érintett ágazatban működő szakmai körökben” („to the circles specialised in the sector concerned”).

5 — Ezen széles értelmezést támogatja a szakirodalom. Lásd e tekintetben G. Tritton, *Intellectual Property in Europe*, 3. kiadás, Sweet & Maxwell, London, 2008, különösen 570. o., n° 5–032; H. Smith, „Disagreement over »relevant sector« when determining prior art under Community design right”, *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2007, 2. szám, n° 12, 795–796. o.; A. Casado Cerviño és A. Blanco Jiménez, *El Diseño Comunitario: una Aproximación al Régimen Legal de los Dibujos y Modelos en Europa*, 2. kiadás, Thomson – Aranzadi, 2005, 44. o., valamint C. Fernández-Nóvoa, „El diseño no registrado”, *Actas de derecho industrial y derecho de autor*, 24. kötet, 2003, 81–90. o., különösen 86. o.: Másodsorban, meghatározásra szorul azon információk átlagos mértéke, amelyekkel a releváns ágazatot alkotók rendelkeznek: a hivatásos designerek, valamint az Európai Unióban működő erre szakosodott kereskedők (kiemelés tőlem, a következő szöveg szabad fordítása: „En segundo lugar, habrá que establecer cuál es el nivel medio de información de que disponen quienes componen et pertinente sector: los diseñadores profesionales y los comerciantes especializados que operan en la Unión Europea”).

43. Ugyanezen bekezdés két kivételről rendelkezik. Egyrészt a minta nem tekinthető nyilvánosságra jutottnak, ha azt harmadik személy számára kifejezett vagy hallgatólagos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatják be (a kérdést előterjesztő bíróság kérdésében kizárt eset). Másrészt, nem alkalmazandó az általános szabály abban az esetben sem, ha a nyilvánosságra jutáshoz főszabály szerint kapcsolódó események „a rendes üzletvitel során ésszerűen nem juthattak az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök tudomására”.

1. A minta egy vállalkozás számára történő bemutatása

44. Úgy vélem, hogy a második kérdés első felére adandó válasz a rendelet 7. cikkének (1) bekezdésének szövegezéséből kiderül.

45. Amennyiben a jogalkotó az első kivétel szövegezésében a többes szám használata mellett döntött („kivéve, ha ezek az események a rendes üzletvitel során ésszerűen nem juthattak az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök tudomására”⁶), ezen szövegből nem vonható le az a következtetés, miszerint a minta egy vállalkozás számára történő bemutatása elegendő lenne az említett 7. cikkben szereplő követelmény teljesüléséhez, még ha ezen vállalkozás az érintett „szakmai körökhöz” is tartozik.

2. Nyilvánosságra jutás és területiség

46. A második kérdés második része, amely valamely mintának egy Kínában székhellyel rendelkező vállalkozás bemutatótermében történő kiállításával kapcsolatos, sokkal érzékenyebb kérdés.

47. Ahogyan arra a Bizottság észrevételeiben felhívta a figyelmet, a rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondata, valamint 11. cikkének (2) bekezdése lényeges különbséget mutat, amennyiben a 11. cikk (2) bekezdés kifejezetten a „Közösségben” történő nyilvánosságra jutásra utal, míg az említett 7. cikk (1) bekezdésének első mondata ilyen módon nem utal az Unió területére.

48. A fentiekből logikusan következik, hogy a rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilvánosságra jutás értékeléséhez főszabály szerint a terjesztésre kell támaszkodni, függetlenül az elhelyezkedéstől. A nemzeti bíróságok és a szakirodalom a szöveg ilyen értelmezését egyébként, úgy tűnik, osztja.⁷

49. Mindazonáltal, emlékeztetni kell arra, hogy a rendelet 7. cikkének (1) bekezdése, a 11. cikk (2) bekezdéséhez hasonlóan, pontosítja, hogy a nyilvánosságra jutás potenciális címzettjei olyan *Unióban működő* vállalkozások, amelyeket az „érintett ágaza[t] [...] szakmai kör[eihez]” tartozónak kell tekinteni.

50. Ezen pontosítás nem jelentőség nélküli. A Gazdasági és Szociális Bizottság módosítási javaslatának eredménye⁸, amelynek pontos célja a Bizottság azon javaslata hatályának korlátozása volt, amely kezdetben úgy vélte, hogy az újdonságot az egész világra kiterjedően kell értékelni, minden további magyarázat nélkül.⁹ Azon gyakorlat hatásának korlátozása végett, amely arra viszi rá a bitorolt áruk értékesítőit (elsősorban a textiliparban), hogy olyan igazolásokat szerezzenek be, amelyek hamisan tanúsítják, hogy a vitatott formatervezési mintát egy harmadik fél korábban már megalkotta, a

6 — Kiemelés tőlem.

7 — Lásd e tekintetben a fent hivatkozott G. Tritton, *Intellectual Property in Europe*, 571. o., a fent hivatkozott C. Fernández-Nóvoa, „El diseño no registrado”, 81–90. o., különösen 86. o. Lásd a nemzeti joggyakorlatban történő alkalmazás tekintetében Hanseatisches Oberlandesgericht, 5 U 96/05, 2006. június 7. Ezen döntés összefoglalója a következő címen jelent meg: „Chinese pre-publication precludes European Community unregistered design right”, in: *Journal of Intellectual Property Law & Practice*, 2007, 2. kötet, n° 7, 441–443. o.

8 — A Gazdasági és Szociális Bizottság 1994. július 6-i véleménye (HL C 388, 9–13. o.) a közösségi formatervezési mintáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettervezetről, valamint a formatervezési minták oltalmáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvtervezetről.

9 — Lásd a Bizottságnak az európai parlamenti és tanácsi közösségi formatervezési mintáról szóló rendelettervezetének 5. cikkét [COM(93) 342 végleges].

Gazdasági és Szociális Bizottság azt javasolta, hogy a tervezet 5. cikkének (2) bekezdése (a rendelet 7. cikkének (1) bekezdése) az alábbiak szerint kerüljön kiegészítésre: „a mintát nyilvánosságra jutottnak kell tekinteni, ha a lajstromozást követően közzétették vagy kiállították, kereskedelmi forgalomba hozták vagy bármilyen más módon hozzáférhetővé vált, kivéve ha ezek az események ésszerűen nem juthattak az érintett ágazaton belül a Közösségben működő szakmai körök tudomására a referencia-időpontot megelőzően”.¹⁰

51. Az Unióban működő szakmai körök tudomásszerzésére történő hivatkozás tehát nem véletlen. Éppen ellenkezőleg, egy különös gondosság figyelembevételének eredménye. Ahogyan egyes szerzők összegzik, két elemről van szó: az egyik feltétlen, amely a világ bármely részén történő nyilvánosságra jutásra vonatkozik, a másik viszonylagos, amely az érintett ágazatban az Unióban működő szakmai körök tudomásszerzésére vonatkozik.¹¹

52. A francia nyelvben használt „normale” [rendes] és „raisonnablement” [ésszerűen], „normal” és „reasonably” az angol nyelvben, „normale” és „redelijkerwijs” a holland változatban, illetve „normal” és „razoblamente” a spanyol változatban, szintén befolyásolja azon vizsgálatot, amelyet azon bíróságnak kell lefolytatnia, amely értékeli az állítólagos nyilvánosságra jutás hatását. Az elsőt úgy lehet meghatározni mint „minden kivételes jelleget nélkülöző; amely megfelel a leggyakoribb típusnak”, „conforming to a standard; usual, typical, or expected”, „overeenkomstig de regel, niets bijzonders of verontrustends; als norm dienend”, „corriente o habitual”. A második jelentése „józan észnek megfelelő, nem sokat elváró”, „to a moderate or acceptable degree”, „met billijkheid” vagy „met verstand redenerend”, „de manera razonable”, azaz „proporcionada o equilibrada”¹².

53. Nem várható el tehát az érintett szereplőktől, hogy különös és elmélyült lépéseket tegyenek egy korábbi formatervezési minta megismerése végett. Amint azt a Bizottság megállapítja írásbeli észrevételeiben, ha annak a valószínűsége, hogy az esetek nem voltak ismertek, nagyobb, mint azé, hogy ismertek voltak, nem juthatunk arra a következtetésre, hogy azok rendes üzletvitel során válhattak ismertté. Más szavakkal, a „quod plerumque fit” [ami a leggyakrabban előfordul] kifejezésre kell hivatkozni.¹³

54. A kérdés előterjesztő bíróság kérdésének megválaszolása érdekében azon szakmabeliek helyébe kell helyezkedni, akik az Unión belül működnek, és fel kell tenni azt a kérdést, hogy volt-e lehetőségük ésszerű módon és a rendes üzletvitel során tudomást szerezni a hivatkozott formatervezési mintáról.

10 — Lásd a fent hivatkozott a Gazdasági és Szociális Bizottság által előterjesztett vélemény 3.1.4. pontját.

11 — V. M. Saez, „The unregistered Community design”, *European Intellectual Property Review*, 2002, 24(12), 585–590. o., különösen az 587. o. A nyilvánosságra jutás és az észlelés közötti különbség tekintetében lásd egyaránt Ch.-H. Massa és A. Strowel, „Community design: Cinderella revamped”, *European Intellectual Property Review*, 2003, 25(2), 68–78. o., különösen a 73. o.

12 — A francia meghatározások tekintetében, lásd *Le Petit Robert, dictionnaire de la langue française*, 2003; az angol meghatározásokra vonatkozóan lásd *Oxford dictionary of English*, 2. kiadás, 2005; a holland meghatározásokra vonatkozóan lásd *van Dale, Groot Woordenboek der Nederlandse Taal*, 1992, és a spanyol meghatározásokra vonatkozóan lásd *Diccionario del Español actual* (Manuel Seco, Olimpia Andres y Gabino Ramos), 1999.

13 — Igaz, hogy a rendelet 7. cikkében az „ésszerűen” határozószó nem szerepel a lett, a német, a román és a szlovák változatban. Mindazonáltal az a tény, hogy a 22 nyelvi változatból 18 változatban szerepel, számomra elég jelentősnek tűnik azon értelmezés megerősítéséhez, amely a rendelet általános rendszeréből és célkitűzéséből következik, amely nem ütközhet az állandó ítélkezési gyakorlattal, miszerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben. Az ilyen megközelítés ugyanis összeegyeztethetetlen lenne az uniós jog egységes alkalmazásának követelményével. Az egyes nyelvi változatok közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi (lásd többek között a C-149/97. sz. Institute of the Motor Industry ügyben 1998. november 12-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-7053. o.] 16. pontját és a C-451/08. sz. Müller-ügyben 2010. március 25-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-2673. o.] 38. pontját).

55. Ezen eltérő értelmezési paraméterek alapján arra a megállapításra jutottam, hogy valamely formatervezési minta egyetlen, ráadásul Kínában székhellyel rendelkező vállalkozás bemutatótermében történő kiállítása nem elegendő ahhoz, hogy a rendes üzletvitel során az Unióban működő szakmai körök tudomására jusson. Azonban más helyzet állna fenn, ha a mintát Kínában például egy ismert nemzetközi vásár keretében állították volna ki, amelyen az érintett ágazat szereplőinek egésze vagy jelentős része részt vesz.¹⁴

C – A harmadik előzetes döntéshozatal iránt előterjesztett kérdésről

56. Harmadik kérdésével, hasonlóan negyedik és ötödik kérdéséhez, a Bundesgerichtshof a rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében szereplő keresetindításra (a bitorlási cselekmények megakadályozása) alkalmazandó eljárásjogi szabályokról kérdezi a Bíróságot. Ezen harmadik kérdés különösen a bizonyítási teherre vonatkozik, miszerint a vitatott használat egy oltalom alatt álló minta utánzásának következménye.

1. Általános háttér

57. A rendelet II. címének elnevezése „a formatervezési mintákra vonatkozó jog”. A rendelet 19. cikke a 4. szakasz első cikke, amely szakasz elnevezése „A közösségi formatervezésiminta-oltalom hatása”. A 19. cikk „A közösségi formatervezésiminta-oltalom tartalma” címet viseli. Ezen cikk (1) bekezdés szerint „[a] lajstromozott közösségi formatervezésiminta-oltalom alapján a mintaoltalom jogosultjának kizárólagos joga van a minta hasznosítására, és arra, hogy a mintát engedély nélkül hasznosító harmadik személyekkel szemben fellépjen [...]”. Az említett cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] lajstromozás nélküli mintaoltalom esetén a mintaoltalom jogosultja csak akkor léphet fel az (1) bekezdésben említett cselekmények megakadályozása érdekében, ha az engedély nélküli hasznosítás az oltalom alatt álló minta utánzásának következménye”.

58. A rendelet (22) preambulumbekkezdése úgy rendelkezik, hogy „[e] jogok érvényesítését a nemzeti jogszabályokra kell hagyni”, a rendelet szerint „néhány alapvető, egységes szankció előírására van szükség valamennyi tagállam szerint”.

59. A rendelet 88. cikke egyebekben kifejezetten ezen preambulumbekkezdésre utal, amikor (2) és (3) bekezdésében kimondja, hogy „[m]inden olyan kérdésben, amelyről e rendelet nem rendelkezik, a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság nemzeti jogát alkalmazza, nemzetközi magánjogát is ideértve”, és ettől eltérő rendelkezéstől függően „a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság a székhelye szerinti államnak azokat az eljárási szabályait alkalmazza, amelyek irányadók a nemzeti formatervezésiminta-oltalommal összefüggő azonos tárgyú perekben”.

60. A rendelet 85. cikkének (2) bekezdése mindazonáltal előírja, hogy „[a] nem lajstromozott közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlása vagy annak kísérlete miatt indított perben a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság a közösségi formatervezésiminta-oltalmat érvényesnek tekinti, ha a jogosult bizonyítja, hogy a 11. cikkben előírt feltételek teljesültek, és megjelöli, hogy miben áll a közösségi formatervezési minta egyéni jellege”.

61. Ez utóbbi két cikk része a rendelet IX. címének, amelynek elnevezése „Joghatóság és eljárás a közösségi formatervezésiminta-oltalommal összefüggő jogvitákban”.

14 — Lásd a fent hivatkozott A. Casado Cerviño és A. Blanco Jiménez által adott példát, az *El Diseño Comunitario: una Aproximación al Régimen Legal de los Dibujos y Modelos en Europa* című könyvben (44. o.).

2. A rendelet releváns cikkeinek vizsgálata

62. A rendelet a fentiekben röviden összefoglalt felépítéséből világosan kitűnik, hogy az említett rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében nem található semmilyen eljárásjogi szabály.

63. Ezen cikk éppen ellenkezőleg azon cikk, amely meghatározza a közösségi formatervezési minta jogosultja jogának terjedelmét, figyelmen kívül hagyva bármilyen eljárásjogi megállapítást: valamely lajstromozás nélküli mintaoltalom esetén a mintaoltalom jogosultja csak akkor léphet fel különböző cselekmények megakadályozása érdekében, ha az engedély nélküli hasznosítás az oltalom alatt álló minta utánzásának következménye.

64. A fentiekén túl, a rendelet (22) preambulumbekkezdéséből és 88. cikkéből következik, hogy az eljárásjogi szabályok meghatározása – amelyek között szerepel a bizonyítási teher – a nemzeti jogalkotók hatáskörébe tartozik.¹⁵ Egyebekben egyetértek a Bizottsággal, amikor írásbeli észrevételeiben úgy ítéli meg, hogy a rendelet 85. cikkének (2) bekezdése analógia útján nem alkalmazható. Úgy vélem egyaránt ugyanis, hogy ezen rendelkezés csak a rendelet 11. cikkében található feltételek bizonyítási terhére vonatkozik, hogy a formatervezési minta lajstromozás nélkül oltalomban részesüljön, és nem az említett minta utánzása használatának bizonyítására vonatkozik.

65. Ezen a ponton tehát a kérdést előterjesztő bíróságnak úgy kell válaszolni, hogy a 6/2002 rendelet 19. cikkének (2) bekezdését nem lehet úgy értelmezni, hogy a lajstromozás nélküli mintaoltalom jogosultjának kell bizonyítania, hogy a vitatott használat az említett minta utánzásának következménye, mivel ezen kérdés a nemzeti jogalkotó hatáskörébe tartozik. Ebben az esetben tehát szükségtelen a 3. b) kérdést megválaszolni, amely a Bíróságot egy esetleges bizonyítási teher megfordulásáról vagy könnyítéséről kérdezi.

66. Mindazonáltal, az ezen rendelet által követett általános cél, valamint a Bíróságnak egy hasonló, védjegyekkel kapcsolatos kérdésre adott válasza arra ösztönöz, hogy folytassam a gondolatmenetet.

3. A védjegyjoggal kapcsolatos gondolatok

67. A Class International ügyben¹⁶ a Bíróságot a közösségi védjegy megsértésére vonatkozó eljárásokban a bizonyítási teherre vonatkozóan kérdezték. Válaszának bevezetésében a Bíróság megjegyzi, hogy „felmerül a bizonyítási teher kérdése akkor, ha jogvita keletkezik, azaz ha a védjegyjogosult a [védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv¹⁷] irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében és a [közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet¹⁸] rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében megállapított kizárólagos jogának megsértésére hivatkozik”.

15 — Lásd e tekintetben Mouna Mouncif Moungache e kérdésre vonatkozó, alapos tanulmányát: *Les dessins et modèles en droit de l'Union européenne*, Bruylant, Bruxelles, 2012 (lásd különösen II. rész I. címének 2. fejezetét). Lásd továbbá M.-L. Llobregat Hurtado, „Régimen jurídico de los dibujos y modelos registrados y no registrados en el Reglamento 6/2002 del Consejo, del 12 de diciembre de 2001, sobre dibujos y modelos comunitarios”, in *La marca comunitaria, modelos y dibujos comunitarios. Análisis de la implantación el Tribunal de marcas de Alicante*, Estudios de Derecho Judicial, 68, Madrid 2005, 119–198. o., különösen a 129. o.

16 — A Bíróság C-405/03. sz. Class International ügyben 2005. október 18-án hozott ítéletének (EBHT 2005., I-8735. o.) 70. pontja.

17 — HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.

18 — HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o. Számos módosítást követően a 40/94 rendeletet kodifikálta a közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 78., 1. o.).

68. Ez a helyzet szorosan kapcsolódik a jelen ügghöz. Egyrészt, a szóban forgó jog – amely az azonos vagy hasonló megjelölés egyes használatának megtiltására irányul – értelemszerűen azonos a formatervezési mintákat érintően a rendelet 19. cikkében foglaltakkal. Másrészt a két hivatkozott rendelet által, a jogvitákra vonatkozóan felállított rendszer hasonló.¹⁹

69. A Class International ügyben Jacobs főtanácsnok hozzám hasonló megoldást javasolt. Álláspontja szerint a közösségi védjegyről szóló rendelet preambulumbekzdéseiből az következik, hogy a bizonyítási teherre a nemzeti eljárásjogi szabályok vonatkoznak, és hogy egy „olyan helyzet[ben], amikor a védjegyjogosult annak megakadályozását kérelmezi, hogy valamely kereskedő a védjegy gazdasági tevékenysége körében használja [...]”, „[nincs olyan alapos indok], hogy a bizonyítási teherre [ne a] vonatkozó nemzeti szabályok [kerüljenek] [...] alkalmaz[ásra]”²⁰.

70. Mindazonáltal a Bíróság nem osztotta a főtanácsnok álláspontját, és éppen ellenkezőleg határozott aszerint, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben (amely álláspontom szerint hasonló a jelen ügyben tárgyalt helyzethez) „a [kizárólagos jog megsértésének] bizonyítása a jogsértésre hivatkozó védjegyjogosultat terheli, [és] [h]a ezt bizonyította, akkor az állítólag jogsértő gazdasági szereplőnek kell bizonyítania, hogy a védjegyjogosult beleegyezett az áruknak a Közösségben történő forgalomba hozatalához”²¹.

71. A 40/94 rendelet és a 6/2002 rendelet szerkezetbeli és lényegi közelségét, valamint a meghatározott oltalmi mechanizmusokat figyelembe véve, tekintettel e két jogi norma célkitűzéseinek hasonlóságára, hajlok annak megállapítására, hogy a Bíróságnak a fent hivatkozott Class International ügyben adott választ a formatervezési mintákra vonatkozóan is alkalmazni kell.

72. Ugyanis, ahogyan azt kifejtette Mengozzi főtanácsnok a FEIA ügyben ismertett indítványának 6. pontjában „[a]mint az a rendelet preambulumbekzdéseiből következik, a Közösség egész területén egységes közösségi formatervezési minta bevezetésének célja [a] [...] a tagállami jogszabályok között még mindig fennálló jelentős eltérésekre tekintettel [...] annak elkerülése, hogy az azonos formatervezési mintákat a különböző jogrendszerekben különbözőképpen oltalmazzák különböző jogosultak javára”²².

73. Bizonyosan, ahogyan azt a Bíróság a védjegyekkel kapcsolatban, a fent hivatkozott Class International ügyben kimondta, ha „[az eltiltási jog megsértésére vonatkozó bizonyítási teherrel kapcsolatos] kérdés a tagállamok nemzeti jogának hatálya alá tartozik, akkor ez a védjegyjogosult számára az adott jogtól függően eltérő oltalmat eredményezhet. Az irányelv kilencedik preambulumbekzdésében »alapvető fontosságúnak« nevezett cél, hogy »valamennyi tagállam jogrendszerében azonos oltal[om]«, nem valósulna meg”²³.

74. A jelen esetben, mivel a 6/2002 rendelet (1) preambulumbekzdése az Unió „egész területén egységes hatályú és azonos oltalomban részesülő közösségi formatervezésminta-oltalom megszerzésének egységes rendszer[éről] beszél”, ugyanezen okfejtés számomra a formatervezési mintaoltalmi jogra is teljességgel alkalmazható.

19 — Már a kezdetektől fogva a két rendelet közötti hasonlóság kifejezetten említésre kerül. A közösségi formatervezési mintáról szóló rendelettervezet bemutatásánál a Bizottság a közösségi formatervezési mintákat érintő, a jogviták rendezésének felépítésére vonatkozó 83–98. cikkel (jelenleg a rendelet 79–94. cikke) kapcsolatban megjegyzi, hogy azokra „nagy részben a közösségi védjegyre vonatkozó rendelettervezet megfelelő rendelkezései hatottak”, [COM(93) 342 végleges, 46. o.].

20 — Jacobs főtanácsnok fent hivatkozott Class International ügyre vonatkozó indítványának 81. és 82. pontja.

21 — A fent hivatkozott Class International ítélet 74. pontja.

22 — A Bíróság C-32/08. sz. FEIA-ügyben 2009. július 2-án hozott ítélete (EBHT 2009., I-5611. o.).

23 — A fent hivatkozott Class International ítélet 73. pontja.

4. A harmadik előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre vonatkozó megállapítás

75. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett 3. a) és 3. b) kérdésre a következő választ adja: a rendelet 19. cikkének (2) bekezdése nem tartalmaz a bizonyítási teherre vonatkozóan semmilyen szabályt. Mindazonáltal az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom jogosultjának kell bizonyítania azon körülményeket, amelyek lehetővé teszik az ezen rendelkezés által előírt eltiltási jog gyakorlását, bizonyítva azt, hogy a vitatott használat egy oltalom alatt álló minta utánzásának következménye.

76. A rendelet (22) preambulumbekzdésének, valamint a 88. cikk (2) és (3) bekezdésének megfelelően a bizonyítási teherre vonatkozó pontos szabályokat a nemzeti jogalkotó fogja meghatározni. A nemzeti bíróság ügyel a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartására. Ugyanis „az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az uniós jog megsértésével kapcsolatos jogvitákra vonatkozó keresetekre alkalmazandó bizonyítási szabályok – különösen a bizonyítási teher megoszlására vonatkozó szabályok – először is ne legyenek kevésbé kedvezőek, mint a belső jellegű, hasonló keresetekre vonatkozó szabályok, másrészt pedig ne tegyék a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé a közösségi jogrend által biztosított jogok érvényesítését a magánszemélyek számára [...]”²⁴.

77. Következésképpen, ahogyan arra írásbeli észrevételeiben a Bizottság pontosan emlékeztet, amennyiben a nemzeti bíróság megállapítja, hogy a bizonyítási tehernek a közösségi formatervezésiminta-oltalom jogosultja általi viselése lehetetlenné teheti vagy túlságosan megnehezítené az ilyen bizonyíték szolgáltatását (különösen mivel olyan adatokra vonatkozik, amelyekkel a jogosult nem rendelkezhet), a nemzeti bíróság köteles a nemzeti jog alapján rendelkezésére álló valamennyi eljárásjogi eszközt igénybe venni ezen nehézség áthidalása végett. Ilyen eszköz lehet a valamely vélelem felállításához vagy bizonyos bizonyítási eszközökhöz való folyamodás, mint például a feleket vagy a jogvitában részt vevő harmadik személyeket felhívhatja valamely irat vagy okirat bemutatására²⁵, illetve akár úgy határozhat – figyelembe véve a formatervezési minta jogosultja által benyújtott bizonyítékokat –, hogy az alperest terheli az a kötelezettség, hogy azokat érdemben és részleteiben vitassa.

D – A negyedik és ötödik előzetes döntéshozatal iránt előterjesztett kérdésről

78. A kérdést előterjesztő bíróság negyedik és ötödik kérdése az elévülésre és/vagy a jogvesztésre vonatkozó szabályokkal kapcsolatos, amely elévülés és/vagy jogvesztés vonatkozik a rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt, valamely lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom bitorlásán alapuló tilalmi jogra. Következésképpen együttesen lehet őket vizsgálni.

1. A rendelet 89. cikkének (1) bekezdése szerinti „Nyomós okok”

79. Ahogyan arra már a harmadik kérdés vizsgálatánál felhívtam a figyelmet, a közösségi formatervezésiminta-oltalomhoz fűződő jogok a rendelet 19. cikkében található.

24 — A Bíróság C-55/06. sz. Arcor-ügyben 2008. április 24-én hozott ítéletének (EBHT 2008., I-2931. o.) 191. pontja.

25 — Lásd e tekintetben a Bíróság C-526/04. sz. Laboratoires Boiron ügyben 2006. szeptember 7-én hozott ítéletének (EBHT 2006., I-7529. o.) 55. pontját.

80. Az említett rendelet 89. cikke a IX. cím alá tartozik, amelynek elnevezése „Joghatóság és eljárás a közösségi formatervezésiminta-oltalommal összefüggő jogvitákban”. Ezen cikk sorolja fel azon intézkedéseket, amelyeket a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróságok hozhatnak. Ezen intézkedések között található, többek között, a megtámadott bitorlás eltiltásával kapcsolatos intézkedések.

81. Az említett cikk (1) bekezdése szerint a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság intézkedést hozhat, amennyiben megállapítja, hogy az alperes a közösségi formatervezésiminta-oltalmat bitorolja, vagy azt megkísérelte, „[...]feltéve, hogy nyomós okból ettől el nem tekint[...]”.

82. A kérdést előterjesztő bíróság határozatában úgy tűnik, hogy a „nyomós ok” körébe sorolja az elévülést.²⁶ A jogvesztést illetően, kifejezetten azon kérdés merül fel, hogy „az[on] [...] helyzet, amelyből az alperes a jogvesztést eredezteti, a 6/2002 rendelet 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett nyomós oknak tekintendő-e”²⁷.

83. Mindazonáltal álláspontom szerint ezen megközelítés nem megfelelő.

84. Ha a Bizottság által a közösségi formatervezési mintákra vonatkozó rendelettervezet bemutatása során adott magyarázatokra hivatkozunk²⁸, azon „nyomós okok”, amelyek lehetővé teszik az intézkedések elrendelésétől való eltekintést, a következők lehetnek: például „[...] az a tény, hogy az adott helyzetben, az áruk lefoglalása felesleges vagy túl szigorú lenne. Ugyanígy, bizonyos esetekben az adatszolgáltatás feleslegessé válna ha például, a bitorló egyben a bitorolt áruk gyártója”.

85. Tényállásokról van szó tehát, nem eljárásjogi szabályokról. Ezen értelmezést igazolja a Bíróságnak az azonos védjegyjogi rendelkezésével kapcsolatos ítélezési gyakorlata. A Bíróság szerint „a »nyomós ok« fogalma az adott ügy tényállásához kapcsolódik”²⁹.

2. Az elévülés és a jogvesztés meghatározása: eljárási autonómia

86. Ahogyan annak elmagyarázására a harmadik kérdés vizsgálatánál már alkalmam volt, a (22) preambulumbekzdésből és a rendelet 88. cikkéből egyértelműen kiderül, miszerint az eljárásjogi szabályok meghatározása a nemzeti jogalkotók hatáskörébe tartozik.

26 — „A 6/2002 rendelet 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti tilalmi jog elévülésére vonatkozó különös rendelkezéseket a rendelet nem tartalmaz. A 6/2002 rendelet 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint *mindazonáltal* a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság bitorlás vagy annak kísérlete esetén csak akkor rendel el tilalmat, ha nyomós okból ettől el nem tekint” (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 40. pontja, kiemelés tőlem).

27 — Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 44. pontja.

28 — A fent hivatkozott tervezet [COM(93) 342 végleges, 51. o.].

29 — A Bíróság C-316/05. sz. Nokia-ügyben 2006. december 14-én hozott ítéletének (EBHT 2006., I-12083. o.) 38. pontja.

87. Bár a rendelet 15. cikkének (3) bekezdése az elévülést említi, csupán ezen cikk első és a második bekezdésében szabályozott keresetekre vonatkozik, azaz a jogérvényesítési keresetekre.³⁰ Megállapítom ugyancsak, hogy a rendelet – a közösségi védjegyről szóló rendelettől³¹ eltérően – nem tartalmaz rendelkezéseket a jogvesztéssel kapcsolatban. Úgy vélem azonban, hogy ebből nem vonható le ezen típusú szabály tilalmára vonatkozó következtetés.

88. Következésképpen az ilyen tárgyú uniós jogszabályok hiányában, ezen kérdésekre, a tagállamok eljárási autonómiája elvének megfelelően, a rendelet 88. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján a nemzeti jog alkalmazandó.

89. Másként fogalmazva, annak kérdése, hogy a rendelet 19. cikkének (2) bekezdése, illetve 89. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti eltiltási jog elévül-e és/vagy jogvesztésre vezethet-e, és, adott esetben, milyen szabályok vonatkoznak az elévülésre és/vagy a jogvesztésre, a rendelet 88. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján a nemzeti jogot kell alkalmazni.

3. Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvére vonatkozó pontosítások

90. Az elévülési és jogvesztési határidőre vonatkozó ítélkezési gyakorlat terjedelmes. Három szabályra fontos felhívni a figyelmet:

- Először is, amennyiben az egyenértékűség elve nem értelmezhető oly módon, mint amely arra kötelezne valamely tagállamot, hogy a legkedvezőbb belső jogi szabályozásukat terjesszék ki egy bizonyos jogterületre vonatkozó valamennyi keresetre, akkor a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy „megfelelnek-e ennek az [egyenértékűségi] elvnek azok a szabályok, amelyek célja, hogy a belső jogban biztosítsák a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak védelmét, és meg kell vizsgálnia az állítólagosan hasonló belső jogi keresetek tárgyát és lényeges elemeit. E célból a nemzeti bíróságnak az érintett keresetek hasonlóságát tárgyuk, jogalapjuk és lényeges elemeik szempontjából kell megvizsgálnia”³². A rendelet 88. cikkének (3) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy „[...] a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság a székhelye szerinti államnak azokat az eljárási szabályait alkalmazza, amelyek irányadók a nemzeti formatervezésiminta-oltalommal összefüggő azonos tárgyú perekben”.
- Továbbá, az egyenértékűség elve megköveteli, hogy a nemzeti jog által előírt elévülési határidő abban az időpontban kezdődjön, amikor a felperes tudomást szerzett vagy tudomást kellett volna szereznie az állítólagos jogsértésről.³³

30 — A rendelet 15. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ha a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési mintát a 14. cikk szerint erre jogosulatlan személy hozza nyilvánosságra, illetve támaszt azzal kapcsolatban igényt, vagy ha a minta lajstromozását e személy kéri, illetve azt saját neve alatt lajstromoztatja, a 14. cikk szerint jogosult személy – a számára nyitva álló egyéb jogorvoslati lehetőségek sérelme nélkül – követelheti annak megállapítását, hogy a közösségi formatervezésiminta-oltalom őt illeti meg.

(2) Ha a közösségi formatervezésiminta-oltalomra többen jogosultak, e személyek az (1) bekezdéssel összhangban követelhetik annak megállapítását, hogy a mintaoltalom őket közösen illeti meg.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti perindítási jog a lajstromozás alapján oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta közzétételének, illetve a lajstromozás nélkül oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta nyilvánosságra jutásának időpontjától számított három év elteltével elévül. E rendelkezés nem alkalmazható, ha a közösségi formatervezésiminta-oltalomra jogosultsággal nem rendelkező személy a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bejelentés benyújtása, illetve a minta nyilvánosságra jutása, vagy a mintaoltalom reá történő átruházása során rosszhiszeműen járt el.

[...]”

31 — Lásd a fent hivatkozott, a közösségi védjegyről szóló 207/2009 rendelet 54. cikkét.

32 — A C-591/10. sz., Littlewoods Retail Ltd és társai ügyben 2012. július 19-én hozott ítélet 31. pontja.

33 — Lásd ebben a tekintetben a C-406/08. sz. Uniplex (UK) ügyben 2010. január 28-án hozott ítélet (EBHT 2010., I-817. o.) 32. pontját.

- Végül, ami a folyamatos vagy ismételt jogsértés eltiltására irányuló eljárást illeti, az elévülésre vagy a jogvesztésre vonatkozó nemzeti szabályozás nem rendelkezhet úgy, hogy az elévülési határidő még a jogsértés megszüntetése előtt lejár.³⁴

91. Ezen három szabály figyelembevételével kell a nemzeti bíróságnak azon nemzeti jogszabályt alkalmazni, amely a rendelet 19. cikkének (2) bekezdése, illetve 89. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti eljárásra alkalmazandó elévülési és jogvesztési határidőt határozza meg.

E – A hatodik előzetes döntéshozatal iránt előterjesztett kérdésről

92. Hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a rendelet 89. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti intézkedésekre alkalmazandó joggal kapcsolatban kérdezi a Bíróságot a megsemmisítési, adatszolgáltatási és kártérítési kérelmek tekintetében. Ezen, a rendelet által nem meghatározott intézkedésekre a bitorlás elkövetési helye szerinti tagállamok joga vagy az eljáró bíróság helye szerinti tagállam joga alkalmazandó?

93. A rendelet 89. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerint ha a bitorlás (vagy annak kísérlete) tárgyában indított perben a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság úgy találja, hogy az alperes a közösségi formatervezésiminta-oltalmat bitorolja (vagy azt megkísérelte), a bíróság „elrendelhet bármely más, a körülményeknek megfelelő olyan jogkövetkezményt [amelyet az a), b) és c) pont határoz meg], amelyet a bitorlás vagy kísérletének elkövetési helye szerinti tagállam jogszabályai biztosítanak, a nemzetközi magánjogot is ideértve”.

1. A rendelet 89. cikke (1) bekezdése d) pontjának hatálya

94. Mielőtt meghatározásra kerülne a rendelet 89. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti „más jogkövetkezmény[ekre]” alkalmazandó jog, meg kell határozni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott intézkedések összessége – megsemmisítési, adatszolgáltatási és kártérítési kérelmek – valóban ezen rendelkezés hatálya alá tartoznak-e.

95. A Bizottság szerint kizárólag a megsemmisítési kérelem tartozik a rendelet 89. cikke szerinti „intézkedések” fogalmának hatálya alá. Hivatkozással a (22) preambulumbekszedésre, a Bizottság úgy véli, hogy kizárólag azon intézkedéseket érinti e cikk, amelyek a jogsértő cselekmények megakadályozására irányulnak.

96. Nem osztom ezt az értelmezést. A (22) preambulumbekszedés, éppen ellenkezőleg, oly módon került megfogalmazásra, miszerint az intézkedések céljával kapcsolatos meghatározás csak „az egységes szankciókra” vonatkozik, amelyek az uniós jogalkotó számára szükségesek: „[e]hhez néhány alapvető, egységes szankció előírására van szükség valamennyi tagállamban. E szankcióknak – függetlenül attól, hogy a jogérvényesítésre milyen joghatóság alapján kerül sor – lehetővé kell tenniük a jogsértő cselekmények megakadályozását”³⁵. A rendelet (31) preambulumbekszédése ehhez hozzáteszi, hogy ez utóbbi nem zárja ki a tagállamok egyéb irányadó jogszabályainak alkalmazását, ilyen rendelkezések lehetnek a polgári jogi felelősségre vonatkozó rendelkezések.

34 — Lásd ebben a tekintetben a C-295/04-C-298/04. sz., Manfredi és társai ügyben 2006. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-6619. o.) 78–80. pontját.

35 — Kiemelés tőlem.

97. Úgy tűnik számomra, hogy a rendelet 89. cikke (1) bekezdésének megfogalmazása a hivatkozott preambulumbekkezdésekben kifejezett különböző szándékokat tükrözi. Egyrészt az uniós jogalkotó egységes szankciókat ír elő, amelyek célja a jogsértő cselekmények megakadályozása. A 89. cikk (1) bekezdésének a), b) és c) pontjában található eltiltási és lefoglalási intézkedésekről van szó. Másrészt a nemzeti jogalkotók elfogadhatnak egyéb intézkedéseket is, mint a például a kártérítésre vonatkozó intézkedést. A rendelet 89. cikke (1) bekezdésének d) pontja ezt a lehetőséget tartalmazza.

98. A közösségi védjegyről szóló 207/2009 rendelet vonatkozó rendelkezése, a 102. cikk ugyanebben az értelemben került megfogalmazásra.³⁶ Ezen cikk, noha kevésbé részletes, a szerkezete azonos a formatervezési mintákról szóló rendelet 89. cikkével. Ugyanis, egyrészt, ezen cikk (1) bekezdése az eltiltási intézkedésről, és azon intézkedésekről rendelkezik, amelyek „nemzeti jogszabály[okkal] összhangban [...] az említett eltiltás végrehajtását biztosítják”. Másrészt, ugyanezen cikk (2) bekezdése előírja, hogy „[a] közösségi védjegy bíróság minden egyéb kérdésben annak a tagállamnak a nemzeti jogát – ideértve nemzetközi magánjogát is – alkalmazza, amelyben a bitorlást elkövették vagy megkísérelték”. Ahogyan azt Cruz Villalón főtanácsnok a DHL Express France ügyre vonatkozó indítványban kifejtette, ezen bekezdés „[...] az eltiltást biztosító intézkedésektől eltérő intézkedések[re] [is] vonatkozik”³⁷.

2. A „más jogkövetkeményekre” alkalmazandó jog meghatározása

99. A rendelet 89. cikke (1) bekezdése d) pontjának szövegezése egyértelmű. Lehetővé teszi a közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróságnak, hogy hozzon más olyan intézkedéseket, „amelyet a bitorlás vagy kísérletének elkövetési helye szerinti tagállam jogszabályai biztosítanak, a nemzetközi magánjogot is ideértve”. Az elkövetett jogsértések mindegyike tekintetében tehát olyan intézkedés meghozataláról van szó, amelyet az ezen a tagállam területén alkalmazandó nemzeti jog ír elő.

100. Ezen rendelkezés megfogalmazásából következik, hogy az uniós jogalkotó nem tette lehetővé az eljáró bíróság helye szerinti tagállam jogának alkalmazását. Éppen ellenkezőleg, mindig a bitorlás elkövetési helye (helyeinek) szerinti tagállam(ok) jogáról van szó. Következésképpen soha nem az illetékes bíróság helye szerinti tagállam jogának alkalmazásáról van szó.

101. A Bíróság ugyanilyen értelemben értelmezte a közösségi védjegyről szóló rendelet megfelelő rendelkezését. A fent hivatkozott DHL Express France ügyben ugyanis egyetértett Cruz Villalón főtanácsnok indítványával, aki szerint „ha az uniós jogalkotó azt szerette volna, hogy az eltiltás biztosítására szolgáló intézkedésekre alkalmazandó jog megegyezzen az egyéb elrendelendő intézkedésekre irányadó joggal, akkor a 98. cikk [jelenleg 102. cikk] (2) bekezdésének rendelkezése felesleges lenne, mivel pontosan ez a rendelkezés funkciója, amit csak akkor lehetne megérteni, ha az előző rendelkezés másról szólna. A hivatkozott [(2)] bekezdés nagyon világosan rendelkezik a tekintetben, hogy az alkalmazandó jog – a biztosítási [helyesen: az eltiltás biztosítására szolgáló] intézkedésektől eltérő intézkedéseken túlmenően – »annak a tagállamnak a nemzeti joga – ideértve nemzetközi magánjogát is – [...], amelyben a bitorlást elkövették vagy megkísérelték«. Az (1) bekezdésben foglalt »nemzeti jogszabály« pusztán említése éles ellentétben áll a (2) bekezdésben hivatkozott *lex loci delicti commissi* elvével, ezért arra kellene következtetni, hogy eltérő kollíziós szabályokra vonatkoznak”³⁸.

36 — Ezen cikk a fent hivatkozott, a közösségi védjegyről szóló 40/94 rendelet 98. cikkének felel meg.

37 — A 2010. október 7-én ismertett indítvány 58. pontja, amely a Bíróság C-235/09. sz. DHL Express France ügyben 2011. április 12-én hozott ítéletének alapjául szolgált (EBHT 2011., I-2801. o.).

38 — Uo., 58. pont.

102. Végül végkövetkeztetésként hozzáteszem, hogy ezt az értelmezést nemcsak a jogirodalom³⁹ osztja, hanem a fent hivatkozott, a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló 864/2007 rendelet 14. cikke is.

V – Végkövetkeztetések

103. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Bundesgerichtshof által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az alábbiak szerint válaszolja meg:

- 1) Az első kérdésre adott válasz: a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet 11. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a rendes üzletvitel során valamely formatervezési minta ésszerűen juthatott az érintett ágazatban az Európai Unióban működő szakmai körök tudomására, azáltal, hogy az említett minta képei terjesztésre kerültek az érintett ágazatban működő kereskedők között.
- 2) A második kérdésre adott válasz: a 6/2002 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének első mondatát úgy kell értelmezni, hogy valamely formatervezési minta, noha azt harmadik személyek számára nem kifejezett vagy hallgatolagos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatták be, a rendes üzletvitel során ésszerűen nem juthatott az érintett ágazaton belül az Európai Unióban működő szakmai körök tudomására, amennyiben az említett szakmai körök egyetlen vállalkozása számára mutatták be, vagy azt valamely vállalkozásnak a szokásos piacfigyelés körén kívül eső, Európa Unió területén kívüli bemutatótermében állították ki.
- 3) A harmadik kérdésre adott válasz: a 6/2002 rendelet 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem tartalmaz a bizonyítási teherre vonatkozóan semmilyen szabályt. Mindazonáltal az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben a lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalom jogosultjának kell bizonyítani azon körülményeket, amelyek lehetővé teszik az ezen rendelkezés által előírt eltérési jog gyakorlását, bizonyítva azt, hogy a vitatott használat egy oltalom alatt álló minta utánzásának következménye.
- 4) A negyedik kérdésre adott válasz: a tárgyban vonatkozó uniós szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata meghatározni, hogy a 6/2002 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési minta bitorlása esetén fennálló tilalmi jog elévül-e, és adott esetben meghatározni annak szabályait az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett.
- 5) Az ötödik kérdésre adott válasz: a tárgyban vonatkozó uniós szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata meghatározni, hogy a 6/2002 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése és 89. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti lajstromozás nélkül oltalomban részesülő formatervezési minta bitorlása esetén fennálló tilalmi jog esetén fennáll-e a jogvesztés esete, és adott esetben meghatározni annak szabályait az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett.

39 — Mouna Mounif Mougache szerint, *op. cit.* 333. o.: „A Törvényszék az általa hozott végzések mindegyike tekintetében a rendeletet alkalmazza. Mindazonáltal intézkedéseinek végrehajtását a tagállamok joga biztosítja. Eszerint abban az esetben, ha a bitorlást több állam területén követték el, az eljáró közösségi formatervezésiminta-oltalmi bíróság köteles lenne különböző jogszabályokat alkalmazni ami a kártérítés megállapítását, az elkobzást vagy a bírósági közzétételt illeti (*Les dessins ou modèles en droit de l'Union européenne*, Bruylant, Brüsszel, 2012, 333. o.). Lásd egyaránt ebben az értelemben a fent hivatkozott Ch.-H. Massa és A. Strowel: „Elrendelhető a bitorlás helye szerinti nemzeti jog alapján bármilyen egyéb megfelelő intézkedés, ideértve a kártérítést vagy kényszerítő bírságot. Következésképpen a formatervezésiminta-oltalmi bíróság a különböző tagállamokban elkövetett bitorlási cselekményeket eltérő módon szankcionálhatja” (a következő szöveg szabad fordítása: „Any other appropriate remedy under the national law of the place of infringement, including damages or an *astreinte* (penalty for non-compliance), may also be granted. Thus, a CDC may sanction differently infringing acts committed in several Member States”) („Community design: Cinderella revamped”, *European Intellectual Property Review*, 2003, 25(2), 68–78. o., különösen a 70. o.).

- 6) A hatodik kérdésre adott válasz: a 6/2002 rendelet 89. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy a megsemmisítési, adatszolgáltatási és kártérítési kérelmek tekintetében azon tagállam nemzeti jogát kell alkalmazni, ideértve a nemzeti magánjogot, ahol a bitorlás vagy annak kísérlete a szóban forgó javak segítségével megvalósult.